



STANOVISKO

Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky

k aplikácii § 9 ods. 4 zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Podľa § 9 ods. 4 zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vyvlastňovaní“), z dôvodu hospodárnosti vyvlastňovacieho konania vo veciach, ktoré majú vzájomnú súvislosť v predmete vyvlastňovania alebo osobe vyvlastňovaného, môže vyvlastniteľ podať spoločný návrh na spoločné ústne prejednanie vecí. V takom prípade vyvlastňovací orgán podľa povahy vecí vydá spoločné rozhodnutie o vyvlastnení alebo samostatné rozhodnutia o vyvlastnení na každého vyvlastňovaného. Ak vyvlastňovací orgán spojí vec v spoločnom rozhodnutí o vyvlastnení, sú právoplatnosť a postup pri opravnom prostriedku podanom proti rozhodnutiu o vyvlastnení posudzované osobitne pri jednotlivých vyvlastňovaných.

Podanie spoločného návrhu na spoločné ústne prejednanie z dôvodu hospodárnosti konania je teda možné v prípade, že vyvlastnenie smeruje voči viacerým vlastníkom, vyvlastnenie ktorých nehnuteľností vzájomne súvisí a vyvlastnenie sa týka totožného účelu (napr. uskutočňovanie verejnoprospešnej stavby) v tom istom katastrálnom území.

Z dikcie prvej vety § 9 ods. 4 zákona o vyvlastňovaní vyplýva, že účelom spoločného návrhu na vyvlastnenie je hospodárnosť konania, preto je spoločný návrh v priamej väzbe na spoločné ústne prejednanie pre všetkých vyvlastňovaných.

Vyvlastniteľ môže v spoločnom návrhu na vyvlastnenie požiadať o vydanie samostatných rozhodnutí pre každého vyvlastňovaného, tejto požiadavke vyvlastňovací orgán môže, no nemusí vyhovieť.

Z dikcie druhej vety § 9 ods. 4 zákona o vyvlastňovaní vyplýva, že vyvlastňovací orgán postupuje pri spoločnom návrhu na spoločné ústne prejednanie tak, že:

- a) vydá spoločné rozhodnutie o vyvlastnení,
- b) vydá samostatné rozhodnutie o vyvlastnení pre každého vyvlastňovaného osobitne.

Nie je vylúčená ani ich kombinácia, pričom je potrebné mať na zreteli hospodárnosť a účelnosť konania. Môže teda nastať situácia, kedy vyvlastňovací orgán vydá samostatné rozhodnutia o vyvlastnení pre istý počet vyvlastňovaných uvedených v spoločnom návrhu na vyvlastnenie, a jedno alebo aj viac spoločných rozhodnutí o vyvlastnení pre inú skupinu vyvlastňovaných v tom istom konaní.

PRÁVOPLATNOSŤ ROZHODNUTIA

Podľa § 51 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia, ak zákon neustanovuje inak. Deň doručenia rozhodnutia je dňom jeho oznámenia.

Podľa § 52 ods. 1 správneho poriadku, rozhodnutie, proti ktorému sa nemožno odvolať (podať rozklad), je právoplatné.

Podľa § 52 ods. 2 správneho poriadku, rozhodnutie je vykonateľné, ak sa proti nemu nemožno odvolať (podať rozklad) alebo ak odvolanie (rozklad) nemá odkladný účinok.

Podľa správneho poriadku sa rozhodnutie stáva právoplatným, ak ho už nemožno napadnúť riadnym opravným prostriedkom za predpokladu, že rozhodnutie bolo oznámené všetkým účastníkom konania. Rozhodnutie sa nemôže stať právoplatným len voči niektorému z účastníkov konania, ale len naraz voči všetkým účastníkom a kým ho môže odvolaním (rozkladom) napadnúť niektorý z účastníkov, nemôže rozhodnutie nadobudnúť právoplatnosť.¹

Podľa § 18 ods. 1 zákona o vyvlastňovaní, na vyvlastňovacie konanie sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní ak tento zákon neustanovuje inak.

Zo znenia tretej vety § 9 ods. 4 zákona o vyvlastňovaní jednoznačne vyplýva, že zákon o vyvlastňovaní ustanovuje osobitný spôsob nadobúdania právoplatnosti a postupu pri opravnom prostriedku podanom proti spoločnému rozhodnutiu o vyvlastnení. Keďže ide o kolíziu dvoch právnych predpisov, prednosť má aplikácia osobitného predpisu, ktorým je zákon o vyvlastňovaní. Preto v prípade spoločného rozhodnutia o vyvlastnení je potrebné vyznačovať právoplatnosť individuálne vo vzťahu k jednotlivým vyvlastňovaným a nie je dôvodné čakať kým sa spoločné rozhodnutie o vyvlastnení doručí poslednému vyvlastňovanému, tak ako je to pri samostatnom rozhodnutí o vyvlastnení.

Rozhodnutie o vyvlastnení je právnym aktom vyvlastňovacieho orgánu, ktorým dňom nadobudnutia právoplatnosti prechádza na vyvlastniteľa vlastnícke právo k pozemku alebo ku stavbe, alebo v jeho prospech vzniká, obmedzuje sa, alebo zaniká právo zodpovedajúce vecnému bremenu k pozemku alebo ku stavbe, alebo v jeho prospech sa obmedzuje, alebo zaniká iné právo k pozemku alebo ku stavbe, alebo nastávajú iné účinky predpokladané zákonom (§ 15 ods. 1 zákona o vyvlastňovaní).

¹ Potásch, P., Hašanová, J., Vallová, J., Milučký, J., Medžová, D. Správny poriadok. Komentár. 4. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 473.

V prípade spoločného rozhodnutia o vyvlastnení ide taktiež o prechod práv medzi konkrétnymi vyvlastňovanými a vyvlastniteľom. Každý z účastníkov vyvlastňovacieho konania má právo podať odvolanie proti výrokovej časti spoločného rozhodnutia o vyvlastnení, ktorá sa dotýka jeho práv a lehota na podanie odvolania plynie každému z účastníkov vyvlastňovacieho konania samostatne.

Princíp individuálnej právoplatnosti zaručuje, že ak jeden z účastníkov vyvlastňovacieho konania (vyvlastňovaný) využije právo podať odvolanie, tento odvolaním napadnutý výrok spoločného rozhodnutia o vyvlastnení sa nestáva právoplatným, pričom časti výroku spoločného rozhodnutia o vyvlastnení týkajúce sa ostatných vyvlastňovaných, ktoré neboli napadnuté odvolaním, sa stanú právoplatnými.

Uvedené je nutné vnímať aj v súvislosti s právoplatnosťou rozhodnutia, s ktorou sa spájajú významné právne účinky; v prípade rozhodnutia o vyvlastnení je to predovšetkým prechod vlastníckeho práva z vyvlastneného na vyvlastniteľa a taktiež začiatok plynutia lehoty pre vyvlastniteľa na zaplatenie náhrady za vyvlastnenie, ktorej zmeškanie by mohlo byť dôvodom na zrušenie vyvlastnenia podľa § 17 ods. 2 zákona o vyvlastňovaní.

VYZNAČOVANIE PRÁVOPLATNOSTI

Spôsob komunikácie orgánov verejnej moci upravuje zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“). V súlade s § 17 ods. 1 zákona o e-Governmente, je orgán verejnej moci povinný uplatňovať výkon verejnej moci elektronicky, pokiaľ ide o konanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach osôb, ktorých výsledkom je rozhodnutie ako individuálny právny akt (v tomto prípade rozhodnutie o vyvlastnení).

Návrh na vyvlastnenie obsahuje osobné údaje o účastníkoch vyvlastňovacieho konania dostupné z verejných registrov; výška náhrady za vyvlastnenie nie je osobným údajom v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov); práva účastníkov vyvlastňovacieho konania na ochranu osobných údajov pri spoločnom ústnom prejednaní spoločného návrhu tým nie sú dotknuté.

Spracúvanie osobných údajov účastníkov konania vo vyvlastňovacom konaní je súladné so zásadami spracúvania osobných údajov podľa zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V prípade vyznačenia doložky právoplatnosti na rozhodnutí o vyvlastnení, vyvlastňovací orgán je povinný s poukazom na zákon o e-Governmente postupovať v súlade s Registratúrnym poriadkom Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, konkrétne podľa Čl. 12 Vybavovanie spisu, bod (15), v zmysle ktorého cit.: „*Pripájanie doložky právoplatnosti a doložky vykonateľnosti (ďalej len „doložka“) k elektronickému registratúrnemu záznamu upravuje osobitný predpis.*² Elektronický

² Podľa § 28 ods. 3 zákona o e-Governmente

registratúrny záznam odosielaný adresátovi po vyznačení právoplatnosti alebo vykonateľnosti sa nepovažuje za nový elektronický registratúrny záznam. Elektronický formulár doložky je zverejnený v module elektronických formulárov na ústrednom portáli verejnej správy. V odoslanom registratúrnom zázname v elektronickom systéme správy registratúry má spracovateľ možnosť generovať elektronický formulár doložky, ktorý vyplní. Následne sa doložka neoddeliteľne pripojí k elektronickému úradnému dokumentu prostredníctvom podpísania doložky a elektronického úradného dokumentu v elektronickej podateľni kvalifikovanou elektronickou pečaťou Úradu. Takto opatrený elektronický dokument sa zasiela adresátom.“

Elektronický systém správy registratúry Úradu umožňuje vytvoriť doložku aj len pre časť rozhodnutia. V takomto prípade je nevyhnutné okrem dátumu právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodnutia v časti „Text pre vymedzenie právoplatnosti k výrokovým častiam“ vložiť text, ktorý výrok sa správoplatňuje. V ďalšom vyvlastňovací orgán vygeneruje doložku, ktorú následne doručí účastníkom vyvlastňovacieho konania (t. j. konkrétnemu vyvlastňovanému, vo vzťahu ku ktorému sa spoločné rozhodnutie o vyvlastnení stalo právoplatným a vyvlastniteľovi). Obdobne postupuje pri vytvorení doložky vo vzťahu k ostatným vyvlastneným, uvedeným v samostatných výrokoch spoločného rozhodnutia o vyvlastnení.

Podľa § 17 ods. 4 zákona o e-Governmente, ak z technických dôvodov nie je orgán verejnej moci objektívne schopný vykonať právny úkon pri výkone verejnej moci elektronicky a tieto technické dôvody trvajú po takú dobu, že by na strane orgánu verejnej moci mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti konať v lehotách podľa zákona, je oprávnený vykonať tento úkon aj inak ako elektronicky, ak mu to zákon nezakazuje.

Úrad odporúča, aby vyvlastňovací orgán v prípade listinného vyhotovenia spoločného rozhodnutia o vyvlastnení pri jednotlivých výrokoch o vyvlastnení práv k pozemku alebo ku stavbe ponechal dostatočný priestor pre odtlačok úradnej pečiatky „Právoplatnosť a vykonateľnosť“, keďže zákon o e-Governmente tento spôsob vyznačovania právoplatnosti nezakazuje.³ V takomto prípade je potom možné oznámiť právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodnutia o vyvlastnení účastníkom vyvlastňovacieho konania samostatným listom.

Na záver Úrad uvádza, že pri aplikácii ustanovenia § 9 ods. 4 zákona o vyvlastňovaní má vyvlastňovací orgán pri spoločnom návrhu na spoločné ústne prejednanie vecí možnosť vydať samostatné rozhodnutia o vyvlastnení na každého vyvlastňovaného alebo spoločné rozhodnutie o vyvlastnení, pričom v prípade vydania spoločného rozhodnutia o vyvlastnení je potrebné vyznačovať právoplatnosť a vykonateľnosť na spoločnom rozhodnutí o vyvlastnení jednotlivo pri každom vyvlastňovanom.

³ Metodické usmernenie k výkonu verejnej moci elektronicky podľa zákona o e-Governmente Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky